

Nőöl

Regényrészlet

Ez egy olyan ember vallomása, aki sok vétségre emlékszik, és attól tart, hogy ezek nem lesznek neki megbocsátva, noha akarata ellenére vett bennük részt.

Mondom, „akarata ellenére”, mert a vétségek láncolata akkor kapott el, amikor katona lettem, katona pedig országom, Amberija törvénye értelmében lettem, amint betöltöttem a tizenkilencedik életévemet.

Abban az időben háborút folytattunk a szomszédos Zarbalahhal, s rövid kiképzés után engem is bevetettek. A többiekkel együtt kellett rohamoznom az ellenséges katonákat, szablyával kaszabolni s lándzsával döfködni testüket.

A véres jelenetek, amelyeket végignéztem, s amelyeket én magam is előidéztem, iszonyatot váltottak ki bennem, mások szenvedése és gyötrelme miatt én is szenvedtem. De nem volt olyan érzésem, hogy tévedek, mert támadásaink és védekezéseink katonai parancsnokaink utasításaiból következtek, ők pedig – ezt hittem – döntéseiket a Zarbalah által megtámadott országunk, ártatlan lakóink, otthonaink megőrzése érdekében hozták.

Amikor vége lett a háborúnak, új beosztást kaptam a Sziv állam felé eső határon. Föllélegeztem. Többé nem kellett gyilkolnom s féltennem az életemet.

Őrházunk egy sivatag közepén állt, az áthághatatlan Dargil hegység közelében; semmilyen út nem vezetett arrafelé, s csak ritkán tévedt oda a rossz időjárás vagy a vezetők hibájából egy kereskedőkből vagy utasokból álló karaván. Rövid időre föltartóztattuk és megbírságotlunk őket, majd átengedtük őket a határon.

Egyedül a sivatagi unalom esett nehezemre, de másoknak is. Lebilincselve tartott bennünket őrködésünk, de pihenésünk ideje alatt is. Ahogy

megnyergeltük a lovat – délután öt órákor, vagy éjfél után öt órákor, a váltástól függően –, tudtuk, hogy egész úton a Dargil hegy lábától a sivatagban lévő szomszédos őrházig mást sem látunk, csak homokot, a naptól átforrósodott vagy holdfényvel sápadtan megvilágított homokot. S miután leszálltunk a lóról, hogy átengedjük helyünket a következő váltásnak, a közös szobánk várt bennünket az őrházban meleg fojtott levegőjével, mindig ugyanazzal az étellel, a kimért, állott ivóvízzel, nehéz álmokkal, s végül egyetlen szórakozásként az egyforma ugratásokkal.

A határon való szolgálatom harmadik évében – a katonaságnál pedig az ötödikben – parancsnokváltás történt őrségünkben. Badahir, az új parancsnok negyven év körüli ember volt, nem túl magas, de széles, erőtlen, fejét őszülő göndör haj és szakáll borította, apró zavaros szemével gyanakvóan, szinte félénken tekingetett arcról arcra, az egyik tárgyról a másikra. A karaván hajcsárai, akikkel jött – a rendes járatú karaván, amely havonta egyszer ételt és italt hozott – bizalmasan elmesélték nekünk, hogy értesüléseik szerint Badahir nemrég még magas tisztséget töltött be a katonaságban, a határra büntetésként küldték, mert eljátszotta a kincstár pénzét.

Sohasem tudtuk meg, hogy ez az állítás igaz-e, s tapasztalatból sem ítéltünk erről, mert bár a szerencsejáték kedvenc időtöltésünk volt, Badahir egyszer sem mutatott kedvet arra, hogy a játékban csatlakozna hozzánk, vagy hogy valakit játszani hívjon. Szobájából csak kétszer jött ki naponta, az őrzőváltáskor, hogy az őrség előtt meghallgassa a jelentést, ezt is hiányos öltözékben, öv nélkül, mindig látszólag álmosan: soron kívül havonta még egyszer, amikor a városból érkezett az étel és a víz. A hátszögből érkező rendes szállítmány fogadására azonban gondosan fölkeszült: fölstuccolta a haját és a szakállát, megmosakodott, tiszta inget vett magára és fölötötte a kardját, mintha azt várta volna, hogy a karavánnal fontos személy érkezik, akinek fontos az ő kinézete. De mihelyt meggyőződött arról, hogy a tevéken csak hajcsárok ülnek, a körülöttük lévő lovakon pedig a fegyveres kíséret, lomhán, szó nélkül visszament az őrház emeleti szobájába, mi pedig ezután a közös földszinti helyiségünkben, ha véletlenül csend állt be, hallottuk súlyos és tompa lépteit, amint kitartóan egyike a másik után döngnek a mennyezeten átlósan a szoba egyik sarkából a másik felé.

Magatartása alapvetően megváltozott, amikor fülébe jutott az a kósza hír, amelyről mi már rég hallottunk, hogy a Dargil hegyen rablók vannak. A szünetben egyenként behívogatott bennünket az emeleti szobájába. Ott olyan rendetlenség uralkodott, amilyent egyetlen korábbi parancsnokunk sem tűrt volna meg: vetetlen ágy, a ruhák szétdobálva a padlón és a székeken, az asztalon a korsó mellett piszkos poharak és szétdobált papírok.

Ehhez a rendetlen asztalhoz ültetett bennünket, és hunyorogva vattatni kezdett, mit tudunk a rablókról, majd mindent gyorsan följegyzett az első papírra, ami a keze ügyébe került.

Mi azonban a szóbeszédén kívül semmit sem tudtunk: a hegyekben állítólag léteznek lázadók, de bizonytalan jelenlétük még senkit sem veszélyeztetett a mi oldalunkon. A határvonal ugyanis magán a Dargil hegyvonulaton húzódott, s az őrházból a hegy felénk eső lejtőjének csupasz és sziklás oldala volt látható; megfigyelőhelyéről az őr minden pillanatban a legkisebb gyanús mozdulatot, vagy változást is észrevette volna, ha lett volna ilyen.

De Badahir nyilvánvalóan nem így gondolta. Miután mindegyikünk-ből kifacsarta a hiányos értesüléseket (amelyeknek az ismételtetése nevétes tárgya lett, amikor munka híján a hálószobánkba kerültünk), külön őrzőjáratot küldözgetett a hegyekbe. Ezt úgy tette, hogy abból a csoportból, amely délután ötkor, vagy éjfél után ötkor készült a váltásra, leválasztott két-három embert, és elrendelte, hogy a szolgálatra kiszabott időt ne a társaikkal töltsék, hanem külön a fosztogatók után kutatva a hegyekben.

A határőrzőjárat mozgásának a megváltoztatására valószínűleg nem kapott felhatalmazást feletteseitől, mert mindig az utolsó pillanatban hozta meg a döntést; annak a kettőnek vagy háromnak, akiket a csoportból leválasztott, szinte suttogva közölte, szemét lesütve, az előírt részletekbe nem belemerülve, csak javasolta, s azt is félig könyörögve, hogy minél jobban hatoljanak be a hegyekbe, de vigyázzanak, hogy időben visszatérjenek, hogy nagyon óvatosak legyenek, de a legaprólékosabban vizsgálják ki a köveket, amelyekre fölmásznak és amelyeken keresztülhaladnak, majd tájékoztassák őt benyomásaikról.

Ezeknek a rendkívüli őrzőjáratoknak sokáig nem volt semmi hasznuk, vagy azért, mert kevés idejük volt átkutatni a kietlen sziklás vidéket, vagy mert Badahir habozó utasításait nem hajtották végre eléggé lelkiismeretesen. Néhányszor én is részt vettem a betörésekben, ezek pedig mindig egyformán végződtek: az első meredekebb sziklánál kikötöttük lovainkat, majd kőről kőre mászva folytattuk utunkat, kóboroltunk egyet, majd egymásra találtunk, figyelmeztettük a másikat a szakadék, az eltévedés veszélyére, mindaddig, amíg úgy ki nem fáradtunk, úgy összevissza nem vertük magunkat, hogy már egy szusz sem volt bennünk. Ekkor összejöttünk valamilyen lyukban, s mivel már későre járt, abbahagytuk a keresést, leguggoltunk, s rágcsmálni kezdtük a magunkkal hozott eledelt, arra várva, hogy a nap vagy a hold állásából fölismerjük az órát, amikor visszaindulhatunk.

Egy kiválasztott csapat egyszer azzal a hírral tért vissza, hogy barangolásuk alatt ráfutottak egy emberre, még hozzá egy lándzsával felfegyver-

kezetre, aki rögtön eltűnt egy szikla mögött, de, és ebben egyöntetűen meg voltak győződve, mindaddig egészen közel volt hozzájuk, amíg megpróbáltak a nyomába eredni, de ez nem sikerült nekik, mert időben vissza kellett érkezniük az őrházba.

Erre a hírré Badahir egészen megremegett. Tudni akarta, az ismeretlen hogy nézett ki, fiatal volt vagy idős, kihívóan viselkedett-e, vagy meg volt ijedve. A katonák azonban csak a vállukat vonogatták, s minél jobban elhalmozta őket kérdéseivel, annál hallgatagabbá váltak: a végén az volt a benyomásunk, hogy csak az inge szélét és lándzsája hegyét látták az embernek. Badahir morgott, tépte a szakállát a hiányos válaszok miatt, majd határozottan kiegyenesedett, elengedte az őrjáratot, amely éppen a határvonalra készülődött, a hármast pedig fölszólította, kísérik a szobájába. Ott meggyújtatta a fenyőfáklyát (már esteledett), megkereste a tollat meg a tintát, és megparancsolta nekik, ismételjék el azt, amit láttak, majd sietve mindent lejegyzett egy papírra.

A következő napokat egyedül töltötte szobájában, mi pedig éjjelenként hallottuk, ahogy lomhán járkál egyik sarokból a másikba, majd hirtelen fölgyorsítja lépteit, végül a kopogás titokzatosan elállt. A katonák, akik az ételt vitték neki, azt beszéltek, hogy szobájának padlója szétdobált papírokkal van terítve, kifolyt tinta és homok van mindenütt, a parancsnok pedig rájuk sem néz, izzadtan és sápadtan turkál a halomban, és káromkodva keresi a lapot, melyet elvesztett.

Amikor a következő karaván megérkezett az élelemmel, Badahir a szokásostól eltérően nemcsak tisztán és karddal az övéen jött ki elébük, hanem karba tett kézzel egy vékony kötéllel összekötött papírtekercset tartott a kezében, amit ünnepélyesen átadott a kíséret vezetőjének, többször is hangsúlyozva, hogy azt személyesen a határőrség parancsnokának szánta.

E küldemény után többet nem küldött csoportokat a hegyekbe, visszavonult szobája magányába. Eltelt egy hónap, az őrházunk tetején levő őrszem jelentette, hogy érkezik a karaván. Badahir kardját igazgatva kiszaladt szobájából, de csalódottan állt meg a lépcsőn, amikor azt látta, hogy a szokásos tevesorról van szó, amely élelmet és vizet szállít, s amelyet nyolc katona kísér. Amikor a karaván közelebb ért, megkérdezte a vezetőjét, hol a katonaság, s mivel az csak biccentett, mert nem értett semmit, megkérdezte, van-e számára levél. Sem a kíséret vezetője, sem más a karavánból nem tudott semmiféle levélről, sőt arról sem, hogy a határőrség parancsnokának a kezébe jutott-e Badahir levele, amelyet az előző karavánnal küldött el. Badahir lehangoltan, lábát vonszolva visszament az őrházba, hogy tovább várjon.

Egy hónap múlva kora este, amikor a toronyban az őr elnyújtva ismét azt kiáltotta: „Karaváán!”, a lemenő nap fényében a málhás tevék mindkét oldalán a fekete lovak feje mögött ügető több tucat fehér köpenyt pillantottunk meg, ahogy hosszú kopjájuk hegyével integetnek nekünk. Gyorsan közeledtek, vezetőjük, egy szikár, sárga színű ember lepecsételt levelet nyújtott át Badahirnak, aki karddal az oldalán futott elébe.

Ahogy hamarosan megtudtuk, a határórség parancsnokának a jóváhagyásáról volt szó; át kell kutatni a hegyeket, és a rablókat, ha tényleg ott vannak, össze kell fogdosni.

Badahir úgy döntött, saját maga irányítja a vállalkozást, és ehhez olyan katonákat alkalmaz, akik már jártak a hegyekben. Ezért az őrház és a határórség fölötti parancsnokságot az erősítés eljáráójának adta át, a kutatásra pedig minket, régi katonákat vitt magával, csupán tíz újoncot vett még maga mellé.

Amikor egy délután felsorakoztunk az őrház előtt, negyvenketten voltunk. Mindenki maga vitte az élelmet és a vizet, mindegyikünk kopjával és szablyával volt felfegyverkezve. Gyalog indultunk el, mert a hegyekben a lovaknak nem sok hasznát vettük volna.

Csaknem az egészen estig tartó időre volt szükségünk, hogy a mély homokban a hegylábig érjünk, de Badahir épp azt akarta, hogy ott éjszakázzunk. Szokatlanul élénk volt: határozottan lépkedett a homokban, összeszorította állkapcsát, apró, máskor félénk szemei most szikráztak, mintha állandóan számolna bennünket, s amikor a legalacsonyabb sziklafal lábánál letáboroztunk, mindenkit személyesen ellenőrzött, hogy jól helyezkedett-e el.

Kora hajnalban ébresztett bennünket, és halkán, mintha már itt is a rablók vagy az őreik kémkedésére számítana, kiosztotta utasításait. Azt mondta, hogy lánc alakulatban sorakozzunk fel, egymástól minél nagyobb távolságban, de úgy, hogy a hozzánk legközelebb lévő lászon bennünket, és hogy egyszerre induljunk a hegycsúcs irányába. Elfütyülte azt a két egyszerű és könnyen megjegyezhető hangot, amely ismertetőjelként szolgált, és amely figyelmeztetés lesz, ha egymástól túl távolra kerülünk, és amilyen mi is visszajelezhetünk, hogy tudni lehessen, ki hol van.

Mászni kezdtünk. A Dargil hegy gombafej formájú, csaknem szabályos gömbölyű szürke sziklafalából tevődik össze, természetesen most is ebből áll, egyre meredekebbek, ahogy fölfelé haladunk. A gömbölyűségek simák, csúszósak, mintha valaki faggyúval kente volna be, hasraestünk rajta, vagy arra kényszerültünk, hogy az őket körülvevő szűk, mély vajatokban kerülgessük. Ez valójában eltért Badahir utasításától, hogy tartsuk az irányt és az egymás közötti távolságot, ezért állandóan vagy ő, vagy mi

fütyültünk, s ez mindenfelé visszhangzott, jelezve bolyongásunk irányát. Mégis több energiát használtunk egymás keresésére, mint a kapaszkodásra, noha az sem volt könnyű.

A nap folyamán pihenőnkön bekaptunk valamit, majd folytattuk a másszást. Estére olyan fáradtak lettünk, hogy ott roskadtunk le, ahol éppen tartózkodtunk, a sziklás félgömb sima hátán, vagy a köztük lévő árkokban, amelyeket az áradások vájtak ki, s hordtak tele éles kövecskékkel.

Badahir azonban talpon maradt. Egy égő fáklyás katona kíséretében egész éjjel ide-oda kóválygott fekvő és elszenderült láncunk mentén, ébresztett, és őrködni küldött bennünket, halk füttyentéssel helyreállította a megszakadt kapcsolatokat, és kiigazította a távolságokat.

Egy szeles, holdfényes éjszaka rövid részét nekem is végig kellett őrködnöm a hegyes dombocskán állva, s figyelve a fölkhavart kősziklást. Badahir ezután a szomszédomat állította talpra, s én a legközelebbi árokba rogytam le.

Mihelyt megvirradt, ébresztett bennünket, és alakulatunk tovább haladt a hegy csúcsánál kiugró sápadt napkör irányába. Az előttünk lévő sziklás hegyerincek szinte teljesen meredek voltak, és jól megkínlódtunk, amíg egyenként megküzdöttünk velük. Akkor hirtelen a vájatok, amelyek elválasztották őket, a csúcs előtt félúton, két mély kavicsokkal megtöltött árokba torkoltak, s ezekben gyorsan lehetett haladni.

Akaratlanul is egyre közelebb mentünk ezekhez az árkokhoz a nehéz kapaszkodás elől menekülve, amely már meghaladta erőnket; azonban ahogy ezt Badahir észrevette, egyre sűrűbben fütyült, arra kényszerítve bennünket, hogy tartsuk az egymás közötti távolságot. Ő maga hol az egyik, hol a másik árokban haladt néhány kísérőjével együtt, ezeket azonban minduntalan utasította, hogy cseréljenek helyet a szomszédjaikkal, majd azokat, hogy ezeknek a helyét foglalják el, úgyhogy – igazságosan – mindegyikünknek pihenésként jutott egy-két könnyebb kapaszkodó, amikor nem csúszkáltunk és buktunk lefelé.

A következő éjjel kevesebbet láttuk Badahirt. Megint körüljárta láncunkat, fölkelte, hogy őrködjünk, elfütyülte az ismertetőjelet, de megtörtént, hogy ugyanarról a helyről többször is meg kellett ismételnie, amíg a válasz megérkezett, időnként pedig fáklyája hosszan kóborolt ide-oda a sziklafalak között eltűnő fényt vetve az égre. Ez az éjszaka az elsőtől eltérően nedves és csendes volt, nekem úgy tűnt, hogy amíg őrködtem, a mellettem lévő katonák horkolásán kívül más suttogást is hallok, hogy a környező sziklákon őrködő katonák egyenes teste mögött elsuhanó árnyékokat látok. Hirtelen mintha valaki ruhájának a csillogását pillantottam volna meg a két szikla közötti vájatban; riasztottam a legközelebbi embe-

reket, és felkapaszkodva körbezártuk a gyanús helyet, de nem találtunk semmit.

A harmadik nap kimerülten, lázasan folytattuk utunkat, s amikor bajlódva magunk mögött hagyunk pár hullámszerű, gömbölyű óriási sziklát, meggyőződünk róla, hogy az előttünk lévő sziklás két magas és széles hegyorommá csúcsosodik ki, amelynek meredek sima oldalai, mint két óriási fog, s közöttük az a két vájat egyetlen szűk, kavicsos szorosba fut össze. Megpróbáltunk kézzel-lábbal rátapadni ezekre a sziklákra, de nem találtunk rajtuk semmilyen támasztékot, bemélyedést, mint egy ökölbe szorított kéz visszalökött bennünket.

Badahir a hátunk mögé jött, s kardja lapjával verni kezdett bennünket. Bizonyítanunk kellett, ismét belekapaszkodva a sima, csupasz, meredek kövekbe, ám semmit sem értünk el, csak újabb ütlegetést kaptunk, amikor visszacsúsztunk. Ekkor szünetet rendelt el. Lábunk reszketett, összeroskadtunk, nyeltünk egy kis vizet a csutorából, de alig volt valakinek ereje ahhoz, hogy egyen. Az alatt az idő alatt Badahir elküldött három felderítőt, másszanak fel a szorosban, mérjék föl, mekkorák az utunkat eltorlaszoló sziklák, és nézzék meg, van-e másik átjáró, amit innen letről nem láthatunk. Sokáig nem jöttek vissza, lehetővé téve nekünk a váratlan, édes pihenőt. Csaknem napnyugta előtt fölbukkantak mindhárman a szorosban, odamentek Badahirhoz, s közölték vele, hogy a két hegycsúcsig negyednapos a kapaszkodó, onnan egy vízzel gazdag síkság terül el, de odáig nincs semmilyen látható út, csak az, ami előttünk áll.

Badahir meghallgatta őket, elengedte, majd a szoros kanyarulatában idegesen forgolódott egy hepehupás talajon, rázta a fejét, s ernyedt, lógó hasát. Végül megparancsolta, hogy hagyjuk el a láncot, és gyűljünk köré. Itt megszámlaltott bennünket – ketten hiányoztak, alig találtuk meg őket fáklyalengetéssel és füttyüléssel, jóval lejjebb voltak – ekkor magához szólított, és csendesen, fejét ide-oda rázva a következőket mondta:

„Úgy látszik, katonáim, közel kerültünk utunk céljához. Ha itt a hegyen tényleg vannak rablók, akkor kétségtelenül e magas hegyek mögött elterülő fennsíkon rejtőzködnek. Eddig lánc formában voltunk kénytelenek átkutatni a hegyet, mert biztosnak kellett lennünk abban, hogy egyetlen rablót sem engedünk magunk mögé. De tovább így nem mehetünk, de nem is szükséges, mert ha mi nem tudjuk megmászni ezt a két hegyormot, akkor azok sem tudják, akik megpróbálnának leereszkedni rajtuk. Tehát áttörünk ezen a szoroson, s amikor a végén leszünk, ismét láncot alkotunk, és a fennsíkot is átkutatjuk. Elöl haladnak a felderítők, azok, akik már voltak fent a fennsíkon. Ha útközben valaki valami élő fedezne fel, azonnal adjon füttyjelet, s akkor mindannyian a parancsomat hallgassátok!”

Ezután intett a felderítőknek, hogy induljanak. Hagyta, hogy előrehaladjanak, s amikor följebb a szorosban eltűntek, ő is megindult fölfelé, mi pedig összbújva, mint a birkák, mert a szoros olyan szűk volt, hogy egyszerre csak egy ember fért el benne, elfoglaltuk helyünket a lassan kialakuló sorban. Végül elindultunk egymás után. Az emelkedő továbbra is meredek volt, de most sokkal könnyebb volt azt leküzdenünk, mert nem csúszkáltunk, s mert mindenki, ahelyett, hogy az irányt kereste volna, egyszerűen az előtte lévő nyomát követte. Ezenkívül jól megpihentünk, amíg a felderítők kikémlelték a szorost, s éreztük, hogy már közel van az éjszaka, a takarodó és az erőgyűjtés órája is. A levegő körülöttünk egyre sötétebb lett, s noha fönt a sziklafal tetején az ég fénylett, itt, ahol lépkedtünk, alig ismertük fel a közelünkben lévő alakokat az árnyékok miatt, melyeket a kövek kiszögellései vetettek az útra. Elkábított bennünket a hegyi levegő és az álomosság, leragadt a szemünk, egymásnak ütköztünk, letapostuk a másikat; a menetoszlopban dühös és bágyadt szitkozódás hallatszott annak ellenére, hogy csendet parancsoltak.

Egyik pillanatban Badahir füttyszava hallatszott, de elcsukló vége már erőtlenül tűnt el a fülsiketítő robajban. A magasból dübörögve nagydarab kövek hullottak, s mi hiába húzódtunk félre, védtük magunkat kezünkkel, azok kíméletlenül a szoros meredek falainak csapódtak, s egyenként zúdultak ránk, összetörve csontjainkat s szétzúzva húsunkat. Láttam magam előtt a katonát, amint elfordítja tébolyult arcát, miközben egy véka nagyságú kő – amely különben lehet, hogy engem talált volna el – ferdén a tarkójára esik, s a lábam elé a földre dönti.

Megpróbáltam lejjebb húzódni, de a szoros már tömve volt kővel és holttestekkel, így én csak egy helyben csúsztam-másztram. Eközben a kőzárpor megszűnt, s a sziklák kiszögelléséről mozgó árnyékok estek ránk, villogni kezdtek a szablyák, a kések, s jajgatás meg halálhörgés hallatszott. Akkor mellettem termett egy izzadt lihegő ember, az ugrás után leguggolt, majd suhintott egyet pengéjével. Én félreugrottam, kihúztam szablyámat, hogy védekezzek, de megcsúsztam egy kövön, vagy valakinek a testén, megtántorodtam, közben fegyvere a hasam alatt megvágott. A fájdalomtól összeestem, s minden elsötétült előttem.